Uniwersytet Gdański

Karta przedmiotu

| | | | |
|---|---|---|---|
| Nazwa i kod przedmiotu | Historia literatury serbskiej i chorwackiej XVII i XVIII w. - wykład, PG_00189636 | | |
| Kierunek studiów | Slawistyka (O) | | |
| Data rozpoczęcia studiów | październik 2026 r. | Rok akademicki realizacji przedmiotu | 2027/2028 |
| Poziom kształcenia | I stopnia - licencjackie | Grupa zajęć | Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów<br>Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki |
| Forma studiów | stacjonarne | Sposób realizacji | na uczelni |
| Rok studiów | 2 | Język wykładowy | polski |
| Semestr studiów | 4 | Liczba punktów ECTS | 2.0 |
| Profil kształcenia | ogólnoakademicki | Forma zaliczenia | egzamin |
| Jednostka prowadząca | Rektor -> Wydział Filologiczny -> Instytut Studiów Klasycznych i Slawistyki -> Zakład Slawistyki i Studiów Bałkańskich | | |
| Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców) | Odpowiedzialny za przedmiot | dr Jolanta Dziuba | |
| | Prowadzący zajęcia z przedmiotu | | |

| Formy zajęć | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | Forma zajęć | Wykład | Ćwiczenia | Laboratorium | Projekt | Seminarium | RAZEM |
| | Liczba godzin zajęć | 30.0 | 0.0 | 0.0 | 0.0 | 0.0 | 30 |
| | W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0 | | | | | | |

| Aktywność studenta i liczba godzin pracy | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| | Aktywność studenta | Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów | Udział w konsultacjach | Praca własna studenta | RAZEM |
| | Liczba godzin pracy studenta | 30 | 2.0 | 18.0 | 50 |

| | |
|---|---|
| Cel przedmiotu | Celem wykładu jest przedstawienie w porządku chronologicznym dorobku literatury serbskiej i chorwackiej od czasów najdawniejszych do końca wieku XIX. Wykład przynosi komplementarną wiedzę historycznoliteracką, uwzględniającą słowiański kontekst rozwoju literatur Słowiańszczyzny Południowej w oparciu o wcześniejszą wiedzę z zakresu piśmiennictwa słowiańskiego epoki przedpiśmiennej i piśmiennej, jak również przedmiotów historyczno-kulturoznawczych. Ćwiczenia stanowią niezbędną ilustrację poszczególnych zjawisk literacko-kulturowych tego zróżnicowanego i wielowiekowego procesu. |

| Efekty uczenia się przedmiotu | Efekt kierunkowy | Efekt z przedmiotu | Sposób weryfikacji i oceny efektu |
|---|---|---|---|
| | [SLAWL3_W12] Zna i rozumie metody analizy, interpretacji różnych wytworów kultury, typowych, charakterystycznych lub specyficznych dla kultur słowiańskich Półwyspu Bałkańskiego. | Student potrafi analizować i użytkować informacje dotyczące literatury Słowiańszczyzny Południowej z wykorzystaniem źródeł teoretycznych i materiałowych (K_U01). | [SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny<br>[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja<br>[SW5] realizacja zadania problemowego |
| | [SLAWL3_W07] Zna w zaawansowanym stopniu literatury obszaru południowosłowiańskiego (ze szczególnym uwzględnieniem obszaru języków serbskiego i chorwackiego) oraz powiązania między nimi. | Student ma wiedzę o historii literatury w zakresie literaturoznawstwa południowosłowiańskiego - serbskiego i chorwackiego (K_W03). | [SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny<br>[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja<br>[SW5] realizacja zadania problemowego |
| | [SLAWL3_W06] Zna w zaawansowanym stopniu wybraną, terminologię z zakresu literaturoznawstwa, językoznawstwa i kulturoznawstwa, w języku polskim oraz jednym z języków południowosłowiańskich (serbskim lub chorwackim). | Student potrafi analizować i użytkować informacje dotyczące literatury Słowiańszczyzny Południowej z wykorzystaniem źródeł teoretycznych i materiałowych (K_U01). | [SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny<br>[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja<br>[SW5] realizacja zadania problemowego |
| | [SLAWL3_W03] Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu metody analizy oraz interpretacji literaturoznawczej w odniesieniu do literatur południowosłowiańskich. | Student zna i rozumie metody analizy, interpretacji różnych wytworów kultury literackiej Słowian Południowych (K_W12). | [SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny<br>[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja<br>[SW5] realizacja zadania problemowego |
| | [SLAWL3_U08] Posiada umiejętność przygotowania wystąpień ustnych, w języku polskim lub w języku kierunkowym, dotyczących zagadnień szczegółowych, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł. | Student potrafi wypowiedzieć się, w języku polskim, na temat przeczytanych lektur oraz zagadnień szczegółowych z dziedziny historii literatur południowosłowiańskich (K_U08). | [SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja<br>[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny<br>[SU5] realizacja zadania problemowego |
| | [SLAWL3_U02] Umie samodzielnie planować własne uczenie się przez całe życie oraz rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się i rozwoju zawodowego ze szczególnym uwzględnieniem kultury obszaru Europy Południowo-Wschodniej. | Student umie samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać umiejętności badawcze w zakresie literaturoznawstwa, kierując się wskazówkami osoby prowadzącej zajęcia (K_U02). | [SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja<br>[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny<br>[SU5] realizacja zadania problemowego |
| | [SLAWL3_U01] Potrafi wyszukiwać, analizować i krytycznie oceniać teksty kultury oraz zjawiska społeczne z obszaru Słowiańszczyzny Południowej, odnosząc je do uniwersalnych dylematów moralnych i egzystencjalnych | Student potrafi analizować i użytkować informacje dotyczące literatury Słowiańszczyzny Południowej z wykorzystaniem źródeł teoretycznych i materiałowych (K_U01). | [SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja<br>[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny<br>[SU5] realizacja zadania problemowego |
| | [SLAWL3_K05] Jest gotów do wypełnienia roli zawodowej pracownika firm funkcjonujących na europejskim rynku pracy bądź firm polskich współpracujących z krajami południowosłowiańskimi, w tym w zakresie promocji literatury i kultury oraz wykazuje kompetencje w zakresie myślenia i działania przedsiębiorczego. | Student dostrzega relacje literatury serbskiej i chorwackiej w ich wzajemnych analogiach i zróżnicowaniach (K_W07). | [SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja<br>[SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny<br>[SK5] realizacja zadania problemowego |
| | [SLAWL3_K03] Jest gotów do uznawania znaczenia wiedzy filologicznej i kulturoznawczej w rozwiązywaniu dylematów społecznych oraz do zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z interpretacją faktów kulturowych | Student umie samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać umiejętności badawcze w zakresie literaturoznawstwa, kierując się wskazówkami osoby prowadzącej zajęcia (K_U02). | [SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja<br>[SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny<br>[SK5] realizacja zadania problemowego |
| | [SLAWL3_K01] Jest świadomy stopnia osiągniętej wiedzy na temat Europy Południowo-Wschodniej oraz jej języków, a także potrafi tę wiedzę krytycznie ocenić. | Student jest świadomy stopnia osiągniętej wiedzy na temat literatury południowosłowiańskiej w ujęciu diachronicznym, a także potrafi tę wiedzę krytycznie ocenić (K_K01). | [SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja<br>[SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny<br>[SK5] realizacja zadania problemowego |

| Efekt kierunkowy | Efekt z przedmiotu | Sposób weryfikacji i oceny efektu |
|---|---|---|
| [SLAWL3_K04] Jest gotów do aktywnego promowania dialogu międzykulturowego i postawy tolerancji w obliczu konfliktów i dylematów cywilizacyjnych, kierując się zasadami etyki zawodowej. | Student dostrzega relacje literatury serbskiej i chorwackiej w ich wzajemnych analogiach i zróżnicowaniach (K_W07). | [SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja<br>[SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny<br>[SK5] realizacja zadania problemowego |

**Treści przedmiotu**

Problematyka wykładu w semestrze 4: Standardy języka literackiego (serbsko-chorwackiego) jako geneza literatury serbskiej i chorwackiej do reformy językowo-ortograficznej Vuka Stefanovicia Karadžicia (pocz. XIX wieku). Kulturowe znaczenie koncepcji Vuka Karadzicia (kodyfikacja literatury ludowej, reforma języka). Kulturowa rola poezji ludowej, jej tradycja ustna i pisana. Znaczenie "kolektywnej pamięci narodu" dla kultur Serbii i Chorwacji do XIX wieku. Literatura serbska: Warunki społeczno-polityczne w Serbii jako inspiracja kulturowego i literackiego utrwalenia tradycji patriotycznej i bohaterskiej przeszłości narodu (rodzajowa i gatunkowa specyfika literatury serbskiej pierwszej połowy XIX wieku - serbski wariant romantyzmu europejskiego). Francuskie inspiracje i wzory literackie. Innowacje tematyczne: ewokacja słowiańskiej mitologii, fascynacja egzotyką Wschodu, wątki oniryczne, fantastyczne i metafizyczne, kult serbskiego średniowiecza i tematyki historycznej. Norma językowa jako geneza literatury do reformy językowo-ortograficznej Vuka Stefanovicia Karadžicia. Literatura w języku słowiano-serbskim (Lukijan Mušicki, Sima Milutinović Sarajlija, Milovan Vidaković). Twórczość serbska doby preromantyzmu. Poezja miłosna, okolicznościowa i obywatelska. Poezja epicka. Szkoła liryki w Trieście (Dositej Obradović, Pavle Solarić, Joakim Vujić, Vićentije Rakić, Vikentije Ljuština, Jeftimije Popović). Epika, literatura pamiętnikarska, zapisy historyczne, dramat historyczny. Epoka Dositeja Obradovicia i Vuka Stefanovicia Karadžicia. Edukacyjna rola Obradovicia. Literackie i społeczno-etniczne znaczenie działalności Karadžicia. Twórczość ludowa (tradycja ustnego przekazu; romantyczne stylizacje inspirowane twórczością ludową). Pietyzm wobec ustnej literatury ludowej (działalność etnograficzna, popularnonaukowa i edytorska serbskich preromantyków). Filozoficzne i literackie koncepcje twórczości Petra Petrovicia Njegoša. Nowożytny paradygmat serbskiej liryki romantycznej w poezji Branka Radičevicia. Alegoryczno-historyczna dramaturgia Jovana Steriji Popovicia. Iliryzm: Fenomen ideologii iliryzmu i jego zasięg kulturowy (znaczenie działalności Ljudevita Gaja, Stanko Vraza, Janka Draškovicia i in.). Poezja patriotyczna i miłosna (Ivan Mažuranić, Stanko Vraz, Petar Preradović) i dramaturgia historyczna (Dimitrije Demeter). Okres od romantyzmu do realizmu: Znaczenie przemian politycznych w Serbii II połowy XIX wieku dla kształtowania się tradycji historycznej, religijnej i kulturowej narodu (powstawanie struktur nowoczesnej tożsamości etnicznej). Kulturotwórcza i edukacyjna rola ośrodków zagranicznych (Austria - Wojwodina, Węgry, Wiedeń, Praga). Inspiracje romantyczne i słowianofilskie w kulturze serbskiej (rola folkloru i ludowości). Historycznoliterackie właściwości serbskiego romantyzmu: poezja (Jovan Jovanović Zmaj, Đura Jakšić, Jovan Ilić, Laza Kostić); nowelistyka (Stjepan Mitrov Ljubiša, Laza Lazarević); dramaturgia (Milovan Glišić).

**Wymagania wstępne i dodatkowe**

Ponieważ przedmiot stanowi prezentację historii literatury serbskiej i chorwackiej w kontekście historyczno-kulturowym, student uprzednio zobowiązany jest zaliczyć przedmiot Historia literatury serbskiej i chorwackiej XV i XVI w. - 1 semestr II roku studiów na kierunku Slawistyka.

Warunkiem uzyskania zaliczenia dopuszczającego do egzaminu jest zaliczenie ćwiczeń (według wymagań prowadzącego).

**Sposoby i kryteria oceniania osiąganych efektów uczenia się**

| Sposób oceniania (składowe) | Próg zaliczeniowy | Składowa oceny końcowej |
|---|---|---|
| egzamin ustny | 51.0% | 100.0% |

**Zalecana lista lektur**

Podstawowa lista lektur


- Barac A., Literatura narodów Jugosławii, Wrocław 1969;
- Deretić J., Kratka istorija srpske književnosti, Beograd 1990;
- Deretić J., Istorija srpske knjizevnosti, Beograd 2002;
- Frangeš I., Povijest hrvatske književnosti, Zagreb-Ljubljana 1987;
- Književnost Stare i Južne Srbije do drugog svetskog rata. Zbornik radova, pod red. V. Cvetanovicia, Beograd 1997;
- Leksykon tradycji chorwackich, (oprac.) J. Rapacka, Warszawa 1997;
- Pavić M., Istorija srpske književnosti, Beograd 1991;
- Rapacka J., Dawna literatura serbska i dawna literatura chorwacka. Zarys dziejów, Warszawa 1993;
- Rapacka J., Leksykon tradycji chorwackich, Warszawa 1997;
- Tomasović M., Slike iz povijesti hrvatske književnosti, Zagreb 1994;
- Živković D., Evropski okviri srpske književnosti, Beograd 1997.

| | | |
|---|---|---|
| | Uzupełniająca lista lektur | Bobrownicka M., Z problemów literatur słowiańskich, Katowice 1976, Bogdanović D., Istorija srpske književnosti, Beograd 1980; Borowiec A., Południowosłowiański kształt klasycyzmu. Próba rekonesansu, Kraków 1994; Deretić J., Poetika srpske književnosti, Beograd 1997; Deretić J., Kulturna istorija Srba, Beograd 2001; Deretić J., Bojović Z., Mitrović M., Istorija književnosti, Beograd 1999; Drnderski M., Između prosvetiteljstva i predromantizma, Beograd 1990; Preporod književnosti i književnost preporoda, Zagreb 1993; Ježić S., Hrvatska književnost od početka do danas 1100-1941, Zagreb 1993; Kleut M., Srpsko građansko pesništvo, Novi Sad 1991; Kultura Hrvata, oprac. M. Moguš, Zagreb 1995 (wersja VD); Kurnatowska Z., Słowiańszczyzna Południowa, Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk 1977; Magnuszewski J., Słowiańszczyzna zachodnia i południowa. Studia i szkice literackie, Warszawa 1995; Mandić D., Hrvati i Srbi dva stara različita naroda, Zagreb 1990; Milosavljević L., Kolektivno pamćenje nezaborava, Niš 1991; Słowiańszczyzna - pojęcia i rzeczywistość dawniej i dziś, (red.) K. Handke, Warszawa 2002; Stojančević V., Iz srpske nacionalne prošlosti. Istorija i kultura, Beograd 1998; Symbioza kultur słowiańskich i niesłowiańskich w Europie Środkowej, (red.) M. Bobrownicka, Kraków 1996; Radulović M., Vidovi srpske književne kritike, Beograd; Skerlić J., Istorija nove srpske književnosti, Beograd 1997; Zbornik radova o narodnoj književnosti, (oprac.) I. Nikolić i D. Ajdačić, Beograd 2001; Živković D., Evropski okviri spske književnosti, Beograd 1997; Współcześni Słowianie wobec własnych tradycji i mitów, (red.) M. Bobrownicka, L. Suchanek, F. Ziejka, Kraków 1997.ka powieść historyczna. Studia nad źródłami, ideami i kierunkami rozwoju, Poznań 1998; Živković D., Evropski okviri spske književnosti, Beograd 1997; Współcześni Słowianie wobec własnych tradycji i mitów, (red.) M. Bobrownicka, L. Suchanek, F. Ziejka, Kraków 1997. |
| | Adresy eZasobów | |
| Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania | Egzamin ustny obejmuje następujące aspekty: odpowiedź na trzy pytania (losowane przez studenta). Zakres: patrz rubryka sylabusa pt. Treści programowe: Problematyka wykładu oraz Problematyka ćwiczeń w semestrze 2, 3, 4, 5: (Zestaw lektur w semestrze 2, 3, 4, 5) . | |
| Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu | Nie dotyczy | |

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.